

STARGATE

MEDLEMSBLAD FÖR CLUB COSMOS

Stargate lever igen

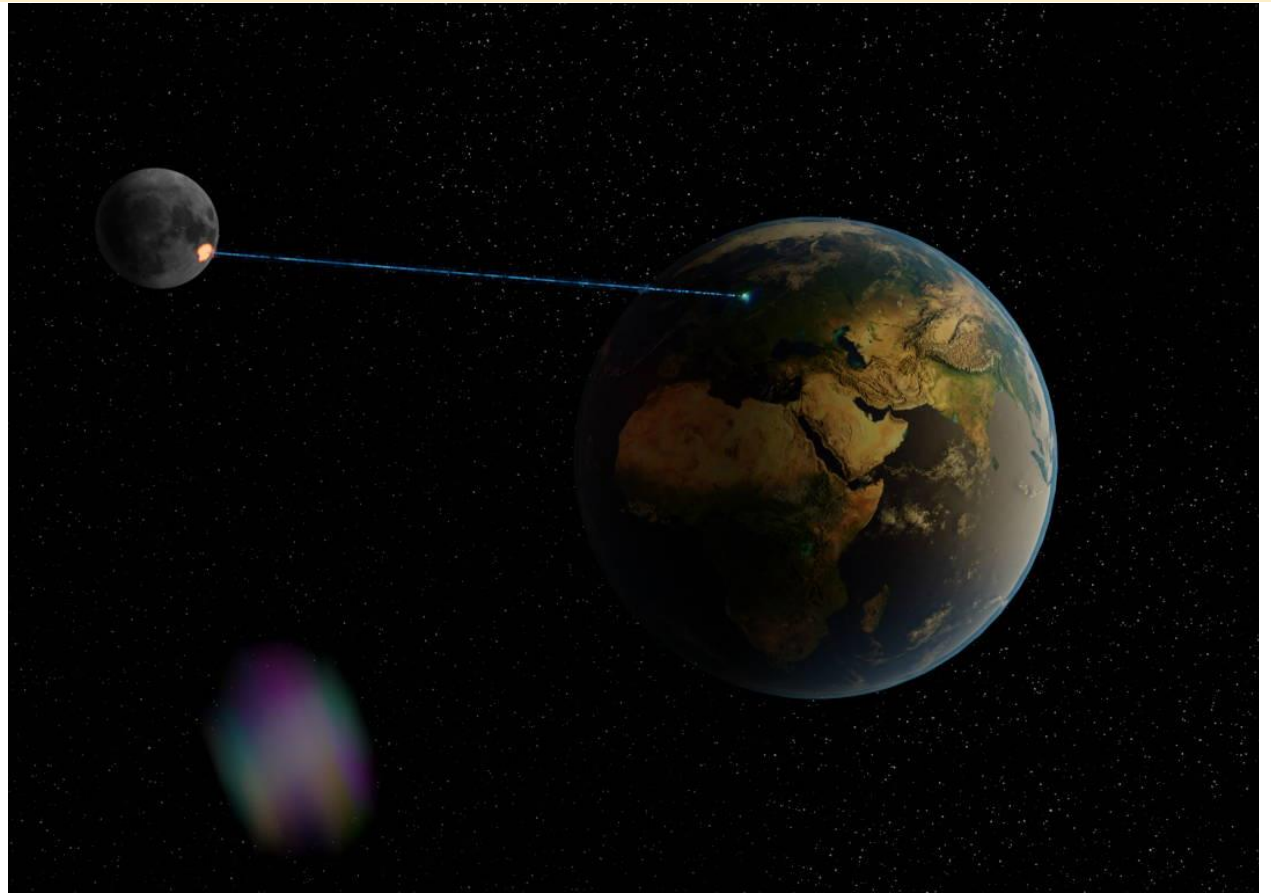
Club Cosmos medlemsblad Stargate har dött och återuppstått i många olika former. I och med coronapandemin och de inställda fysiska aktiviteterna inom SF-fandom återuppstår Stargate igen som en liten hälsning till alla cosmoiter som sitter isolerade, arbetar hemifrån och som inte har kunnat ta sig till de vanliga aktiviteterna inom fandom.

I detta medlemsblad finns några små artiklar om händelser i klubben men också en artikel om hur stjärnorna har inkluderats i samisk mytologi.

Med hopp om en ljus framtid!
Louise Bengtsson Rylander, ordförande.

Pubkvällarna

Glöm inte att Club Cosmos pubkvällar har blivit digitala. Inför varje pubkväll skickas en påminnelse med uppgifter om hur och var i cyberrymden vi träffas. Vid frågor mejla info@clubcosmos.net

En av bilderna som skall inspirera deltagarna i Club Cosmos novelltävling.

Novelltävlingen är i full gång

CLUB COSMOS HAR ÅTERIGEN ANORDNAT EN NOVELLTÄVLING OCH MÅNGA BIDRAG HAR REDAN INKOMMIT.

Årets novelltävling är i full gång och det är redan 23 bidrag som har lämnats in. Vi har således redan slått antalet inskickade bidrag från 2016 års novelltävling trots att det är mer än en månad kvar av deadline.

Vilket av alla dessa bidrag som vinner ära, berömmelse och en mindre summa pengar kommer att presenteras i slutet av året. De vinnande novellerna kommer också att kunna läsas på Club Cosmos hemsida.

2020 års novelltävling är lite annorlunda jämfört med föregående års tävlingar. I stället för ett tema skall novellerna skrivas utifrån en illustration. Deltagarna väljer en av 21 bilder och skriver sedan en kort novell (maximalt 6144 ord) med anknytning till bilden. Novellerna skall vara skrivna på svenska och kunna klassificeras som science fiction. För den som vill delta i tävlingen är det bara att gå in på hemsidan, välja en bild, skriva sin text och skicka in den. Det finns fortfarande tid kvar! Sista deadline är den 31 oktober. För mer information se:

<http://clubcosmos.net/competitions.php>

I DET HÄR NUMRET

CLUB COSMOS NOVELLTÄVLING

s. 1

EN KOSMISK JAKT MED SAMISKA STJÄRNTECKEN

s.2

EN HET BILD AV FJÄRILSNEBULOSAN

s.3

STJÄRNTECKEN

Jakten på älgen

En kosmisk älgjakt i samisk mytologi

Temperaturen går nedåt, löven ändrar färg och solen går ned några timmar tidigare än vad den gjorde under högsommaren. Hösten anländer och med den också det mörker som gör stjärnhimlen tydligare och mer intressant. Vi ser de stjärntecken som vi har lärt oss såsom Karlavagnen och Cassiopeja.

De stjärnor och stjärntecken som vi ser är dock knutna till vår kultur, våra myter och traditioner. Vad vi självklart definierar som Karlavagnen är faktiskt en pilbåge i samisk mytologi. Himlavalvet, så som det sågs av samerna, var en scen där en ständig och farlig jakt utspelade sig varje vinterhalvår. Det var en jakt där jägaren Favdna jagade den himmelska älgen, vars horn utgjordes av de fem stjärnorna i vår stjärnbild Cassiopeja. Mellan älgen och jägaren befann sig dock himmelsstötan (polstjärnan) som inte fick träffas av någon pil. En sådan träff hade inneburit jordens undergång och himlens kollaps. Runt runt sprang således jägaren för att med pilbågen få ett klart skott samtidigt som älgen galopperade längst horisonten. Andra karaktärer försöker också att hjälpa, eller stjälp, jakten som skidlöparna som driver älgen framåt.

Att se dessa stjärntecken, att se en del av samernas mytologi utspela sig på himlen, kan bli ett roligt och nytt sätt att se våra stjärnor. För de intresserade finns mer information på:

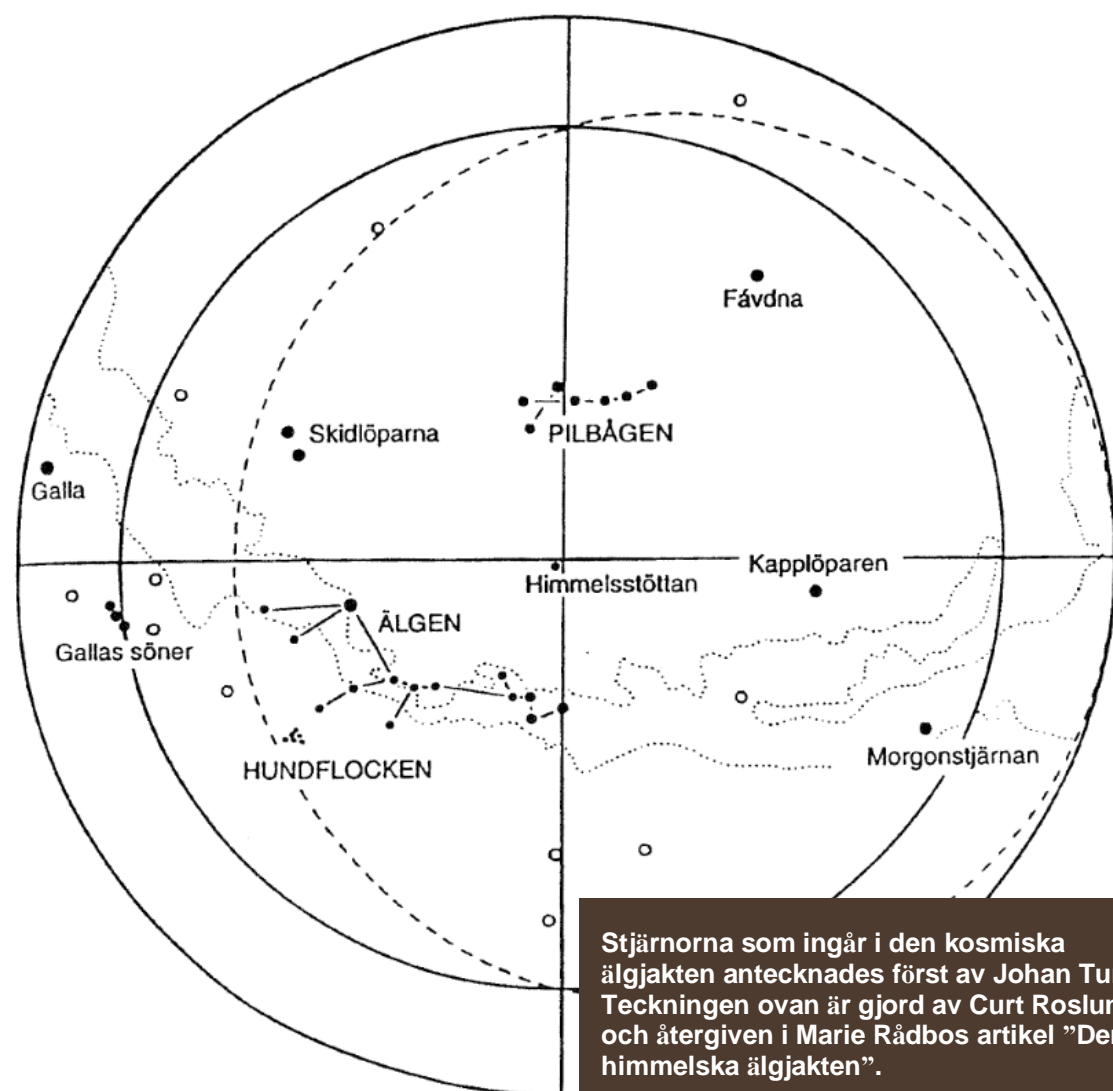
https://www.popularastronomi.se/wp-content/uploads/2013/06/AT1998_3_radbo.pdf

De fem stjärnorna i Cassiopeja utgör hornen på älgturen som springer över himlavalvet.

Karlavagnen är den pilbåge som Favdna använder i sin jakt.

Stjärnorna som ingår i den kosmiska älgjakten antecknades först av Johan Turis. Teckningen ovan är gjord av Curt Roslund och återgiven i Marie Rådbos artikel "Den himmelska älgjakten".

NOVELLSKRIFT

Missa inte Brev från Cosmos!

Brev från Cosmos har nu utkommit med totalt nio nummer. Det senaste numret innehåller noveller, bokrecensioner och som alltid illustrationer av Sandra Petojevic. Det övergripande temat på nämnda nummer är planeten Mars och novellerna behandlar detta tema på många olika sätt. De rör sig från spännande noveller med drag av de bästa pulpmagasinäventyren till klimatkrisande sista-minuten-försök att terraformera nästa beboliga värld. Novellerna som ingår i tidskriften är:

- *Tre minuter, fyra grader* av Maria Markenroth Nordström
- *Jo Carter och Kejsaren av Mars* av Alf R. Yngve
- *Multiplanetära* av Maria Karlberg
- *Sandstorm på Mars* av Eva Holmquist

Som alltid återfinns *Brev från Cosmos* på Club Cosmos hemsida:

<http://clubcosmos.net/brev.php>

Genom följande länk återfinns även de tidigare numren med temata som robotar, varelser, rymdresor, tidsresor, dystopier och fantasy.

MINNESFONDEN

Årets donationer

Arne Sjögrens minnesfond har varit verksam sedan 2013 och har totalt delat ut mer än 55 000 kronor. Fonden är upprättad genom den donation som föreningen fick av den tidigare medlemmen Arne Sjögren. Enligt testamentet skall fonden dela ut medel för att stödja Club Cosmos verksamhet, t.ex. genom att möjliggöra för fler medlemmar att komma till föreningens möten, att inbjuda intressanta talare till mötena, att ordna minikonferenser, bidra till stora kongresser eller anordna novelltävlingar. Stipendier kan också delas ut till SF-fans som har gjort någonting värdefullt för Club Cosmos eller svensk SF och de skall underlätta för mottagaren att utföra någon SF-aktivitet som att delta i en kongress.

I år kommer totalt 3 000 kronor att delas ut till finalisterna i årets novelltävling. Det innebär att 7 000 kronor fortfarande är möjliga att söka i år.

Skicka gärna in en ansökan till följande adress: info@clubcosmos.net

BILD

Page 3 nebulosa

En gammal tradition i vissa engelska tidningar (host, host, The Sun) är att ha en tilldragande bild av en tämligen lättklädd kvinna på den tredje sidan i tidningen. Naturligtvis vill vi också förundras över sköna former och vackra linjer. Låt oss därför presentera Stargates page 3 nebulosa, fjärilsnebulosan.

Nebulosan på bilden är riktigt het! Temperaturer på mer än 200 000 grader Celsius har uppskattats. Vi vill därmed påstå att Stargates page 3 bild är mycket hetare än dess engelska motsvarighet.

Nebulosan har fått sitt namn efter dess form vilken ger intrycket av två enorma fjärilsvingar som breder ut sig i rymden. Den här kosmiska fjärilen har dock ett vingspann på mer än tre ljusår. I dess centrum finns den ovanligt heta stjärnan NGC 6302 som ligger i stjärnbilden skorpionen på ett avstånd av 4 000 ljusår från oss.

Notera särskilt det ljus som avges av järn, här visat i rött.

Bilden är tagen med Hubbleteleskopet och återfinns på NASAs hemsida:

<https://apod.nasa.gov/apod/ap200721.html>

Se även: <https://www.spacetelescope.org/news/heic0407/>

BILD AV FJÄRILSNEBULOSAN TAGEN MED HUBBLETELESKOPET

Text: Louise Bengtsson Rylander

Om någon vill tipsa om en fandomaktivitet, eller om någon har en liten text om astronomi som hade passat in i medlemsbladet, mejla gärna info@clubcosmos.net